

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Et primo, vtrum habitus sit qualitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum habitus sit qualitas.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, q̄ habitus nō sit qualitas. Dicit n. Aug. in li. 83. q. q̄ hoc nomen, habitus, dictū est ab hoc uerbo, habere: sed habere non solum pertinet ad qualitatē, sed ad alia genera: dicitur n. habere q̄ritatē, & pecuniā, & alia h̄mōis; ergo habitus nō est qualitas.

¶ 2. Præt. Habitus ponitur unum prædicamentum, ut patet in libro Prædicamentorum: sed unū prædicamentum nō continetur sub alio. ergo habitus nō est qualitas.

¶ 3. Præt. Omnis habitus est dispositio, ut dicitur in Prædicamentis: sed dispositio est ordo habentis partes, ut dicitur in 5. * Metaph. hoc autem pertinet ad prædicamentū situs. ergo habitus nō est qualitas.

SED CONTRA est, qd̄ Philosophus dicit in Prædicamentis, q̄ habitus est qualitas de difficili mobilis.

RESPON. Dicendū, quod hoc nomen, habitus, ab habendo est sumptum, a quo quidem nomē habitus dupliciter deriuatur. Vno quidem modo, secundum qd̄ homo, uel quæcunq; res dicitur aliquid habere: alio modo, secundum quod aliqua res aliquo modo habet se in seipsa, uel ad aliqd̄ aliud.

Circa primum considerandum est, quod habere, secundum quod dicitur respectu cuiuscunq; quod habetur, commune est ad diuersa genera. Vnde Philosophus inter postprædicamenta, habere ponit, q̄. s. diuersa rerum genera consequuntur: sicut sunt Opposita, Prius, & Posterius, & alia huiusmodi. Sed inter ea quæ habentur, talis uidetur esse distinctio, q̄ quædam sunt, in quibus nihil est medium inter habens, & id quod habetur: sicut inter subiectum & qualitatem, uel quantitatem, nihil est medium. quædam n. sunt, in quibus non est aliquid medium inter utrumque, sed sola relatio, sicut dicitur aliquis habere socium uel amicum: quædam uerò sunt, inter quæ est aliquid medium, non quidem actio, uel passio, sed aliquid per modum actionis uel passionis, prout scilicet unum est ornans uel regens, & aliud ornatum aut reatum. unde philosophus dicit in 5. * Metaph. quod habitus dicitur tanquam actio quædam habētis & habiti, sicut est in illis, quæ circa nos habemus: & ideo in his constituitur unum speciale genus rerum, quod dicitur prædicamentum habitus, de quo dicit philosophus in 5. * Metaph. quod inter habentem indumentum, & indumentum qd̄ habetur, est habitus medius. Si autem sumatur habere, prout res aliqua dicitur quodam modo se habere in seipsa, uel ad aliquid aliud, cum iste modus se habendi sit secundum aliquam qualitatem hoc modo habitus quædam qualitas est, de qua philosophus in quinto. * Metaph. dicit, quod habitus dicitur dispositio, secundum quam bene, uel male disponitur dispositum, & aut secundum se, aut ad aliud, ut sanitas habitus quidam est: & sic loquimur nunc de habi-

A tu. unde dicendum est, quod habitus est qualitas.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod obiectio illa procedit de habere communiter sumpto: sic enim est commune ad multa genera, ut dicitur est.

AD II. dicendum, quod ratio illa procedit de habitu, secundum quod intelligitur aliquid medium inter habens, & id quod habetur: sic enim est quoddam prædicamentum, ut dicitur est.

AD TERTIVM dicendum, qd̄ dispositio quidem semper importat ordinem alicuius habentis partes, sed hoc contingit tripliciter, ut statim ibidem Philosophus * subdit, sicut secundum locum, aut secundum potentiam, aut secundum speciem, in quo, ut Simplicius dicit in * commento Prædicamentorū, comprehendit omnes dispositiones corporales quidem in eo, quod dicit secundum locum, & hoc pertinet ad prædicamentū situs, qui est ordo partium in loco. quod autem dicit secundum potentiam, includit illas dispositiones, quæ sunt in præparatione & idoneitate nondum perfectæ, sicut scientia & uirtus inchoata: quod autem dicit secundum speciem, includit perfectas dispositiones, quæ dicuntur habitus, sicut scientia & uirtus complete.

ARTICVLVS II.

Vtrum habitus sit determinata species qualitatis.

AD SECUNDVM sic procedit. Videtur, q̄ habitus non sit determinata species qualitatis: quia ut dicitur est, habitus s̄m quod est qualitas, dicitur dispositio secundum quam bene, aut male disponitur dispositum: sed hoc contingit secundum quamlibet qualitatem. nam & secundū figuram contingit aliquid bene, uel male esse dispositum, & similiter secundum calorem & frigus & secundum omnia huiusmodi. ergo habitus non est determinata species qualitatis.

¶ 2. Præt. Philosophus in * Prædicamentis, caliditatem & frigiditatem dicit esse dispositiones, uel habitus, sicut ægritudinem & sanitatē, sed calor & frigus sunt in tertia specie qualitatis. ergo habitus, uel dispositio non distinguuntur ab aliis speciebus qualitatis.

¶ 3. Præt. Difficile mobile non est differentia ptinens ad genus qualitatis, sed magis ptinet ad motū, uel passionem: nullum autem genus determinatur ad speciem per differentiam se aduenire generi, ut Philosophus dicit in 7. * Metaph. ergo cum habitus dicatur esse qualitas difficile mobilis, uidetur qd̄ nō sit determinata species qualitatis.

SED CONTRA est, quod Philosophus dicit in * Prædicamentis, quod una species qualitatis est habitus & dispositio.

RESPON. Dicendum, quod Philosophus in * Prædicamentis

Super quest. quadragesima nona articulum secundum.

IN arti. 2. eiusdem questionis aduerte, quod illa uerba in corpore; Modus autem siue determinationis subiecti secundum esse accidentale potest accipi vel in ordine ad naturam &c. si sumantur uniuersaliter absolute, insolubilis apparet quaestio, quomodo sit sufficiens hæc distinctio, cum quantitas ipsa determinet subiectum secundum esse accidentale, nec minus habet rationē modificantis & determinantis, quam se

in corp. ar.

in corp. ar.

Tex. 24. to. 3 in præd. qualitat.

Ar. præced.

in præd. qualitat. tom. 1.

Text. 42. & 43. tom. 3.

in præd. qualitat. tom. 1.

in præd. qualitat. tom. 1.

N ¶ Super